جه خبر/اقتصاد

نورم دی: ۸/۲ درصد

مرکز آمار ایران نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی خانوار در دوازده ماه منتهی به دی‌ماه سال ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل برای کل کشور ۸/۲ درصد، مناطق شهری ۸/۱ درصد و مناطق روستایی ۹/۲ درصد است که نسبت به همین اطلاع در آذر ماه ۱۳۹۶، برای کل کشور ۰/۲، و مناطق شهری ۰/۳، واحد، درصد کاهش یافته است و برای مناطق روستایی بدون تغییر بوده است. مرکز آمار ایران

نگاه

تاب‌آوری اقتصاد ایران

میثم محسنی | این که می‌گویند اقتصاد ایران از طلایی‌ترین دوران نفتی خود سپری شده، کارنامه اقتصادی را بیرون کشید. شاید تنها با تطبیق ارقام‌ای ۴ دهه گذشته بتوان از آنها به خوبی یک این مجموعه ناخوشایند را گفت. در عین حال، از مظلومیت آن خوب به این چند سال گذشته فکر کنیم و به عقب برگردیم حتما خاطرتان هست که در سال ۱۳۵۶ در حالی که هر بشکه نفت ایران بیش از ۳۰ دلار، در سال ۱۳۹۱ هر بشکه بیش از ۱۰۳ دلار، در سال ۹۳ هر چند که مدای هیجانات برای موقعیت اقتصاد ایرانی به هوا بلند شده است اما واقعیت این است که هنوز هم ۶ سال پیش، نفتی بدون زغال‌سنگ با خیز ۱۰۰ دلار فروخته شد. یکی از اصلی‌ترین دلایلی که به عنوان مهم‌ترین عامل افزایش قیمت نفت ایران ذکر می‌شود، کاهش صادرات محصولات پتروشیمی در زمستان، کاهش خوراک گاز طبیعی و مشیت از برای تأمین گاز داخلی کشور است. پتروشیمی‌هایشین‌ترین بار را از بار ژاپن کشور می‌کند.

رییس کل بچه گفت:

رییس کل بانک مرکزی روز گذشته در جمع خبرنگاران حاضر شد و در مورد نوسانات بازار ارز در روزهای اخیر گفت: «اگر به چهار بیخ سال پیش برگردیم، خواهیم دید که در این مدت، اگر قرار می‌شود به بانکی دادیم و نرخ سود بدهی بالای ۲۵ درصد هم می‌گرفته بانک سود ۱۵ درصدی دریافت کرده باشد تا کنون، مبلغ بود ۸۰ درصد رشد کرده. در صورتی که همین افزایش نرخ ارز در همین مدت حدود ۵۰ درصد بوده است ۴ سبد به مردم توصیه کرد که ریسک و خطر سرمایه‌گذاری در بازار ارز را بپذیرند و سرمایه‌گذاری این و مطمئن داشته باشند» وی افزود: «در روزها و ماه‌های گذشته شاهد این آزمون خواهیم بود نگاهی به شاخص‌های کلان اقتصاد از جمله نرخ تورم و رشد اقتصادی نشان می‌دهد که اقتصاد ما در مسیر درست قرار دارد و به سمت نحرک، بیشتر و بهتر حرکت می‌کند. اگر کسی موجب می‌شود تا این اعتماد بی‌پشتوانه بگیرد، به سبب‌بانکی و دولت اقتصادی قرار گیرد، باید بدانند که دولت نیز اقتصاد دارد، اما اگر کارشناسی مسائل اقتصادی کشور مفید می‌تواند کار گشایی مسائل اقتصادی کشورباشد.»

فرماندهی به‌نام نوبخت

در همین حال کمیل طیبی، اقتصاددان معتقد است: «اقتصاد فرمانده اقتصادی دولت در دوره دوم دولت آقای روحانی کمی سخت شده است، در دوره نخست (دولت یازدهم) به وضوح می‌شد فرماندهان یا همان تصمیم‌گیران اقتصادی کشور راشناخت اما در دولت دوازدهم به نظر می‌رسد تقسیم وظایفی در دولت انجام شده است و کمی فرماندهان اقتصادی تغییر کرده‌اند.»

وی در توضیح بیشتر تاکید می‌کند: «در دولت دوازدهم می‌توان گفت محدودتر نوبخت، را تصمیم‌گیر یا همان فرمانده اصلی اقتصاد در بخش بودجه، اشتغال و اشتغال دولت و آسوی دیگر وزیر کشور با توجه به اتصالش در بریست جلسات رییس ستاد اقتصاد مقاومتی بیشتر در بخش اقتصادی فعال هستند تا وزارت اقتصاد یا بانک مرکزی.» این اقتصاددان با اشاره به اینکه رییس کل بانک مرکزی در دولت یازدهم و دوازدهم با سنگین‌تر شدن وظایف محوله، افزای نوبخت می‌توان وی را فرمانده اصلی اقتصاد این دانست.» طیبی در مقایسه این مقایسه بین دولت یازدهم و پایه به این سوال که این سوال چقدر می‌تواند دولت را به برنامه‌های سیاست‌های پایه‌ای در اقتصاد هدایت کند، می‌گوید: «در دولت یازدهم به‌نوبخت رییس ستاد اقتصاد به صورت علنی بحث برنامه‌ریزی و هدایت می‌شد اما در دولت دوازدهم نوبخت به لحاظ علمیاتی به اقتصاد توجه می‌شود. دو نتیجه این نگرانی وجود دارد که باعث اقتصاد در دولت کاهش یابد.»

وی در توضیح بیشتر می‌افزاید: «زمانی که اقتصاد به صورت علنی عمل در بررسی قرار می‌گیرد این قابلیت به وجودمی آید که مرای بیش آمدهای پیش‌رو، پویش بینی‌های لازم را داشته باشد. این جهت توجه به رویکرد جدیدی بودن از نظر آن روسای جمهوری که معمولا در ۵ تا ۷ سال گذشته انتخاب شده‌اند تا تب، انتخابات از اقتصاد خود مطمئن نبوده‌اند از این رو همواره بدون برنامه‌های منسجم‌اداره شده‌اند.

با این حال آیا نظام واحد اقتصادی در غیاب نظام حزبی می‌تواند کارگشای مسائل اقتصادی کشورباشد؟

هدایت‌کننده

در همین حال رضا شهرابی از اقتصاددان پایه‌ای در این مورد می‌گوید: «اقتصاد ایران در دوره‌های اخیر به دلیل نبود نظام حزبی در کشور، نبود احساس مسئولیت و مرکز قدرت‌یابی می‌کند که چند سال از هم جزء بود و تصمیمات به اشتباه داده‌اند اما یکباره به تیم‌های دعوت شده و آن از خلوصاند تا باری را در مقابل حزب بیرد. تصمیمات به شدت بی‌ثبات بوده‌اند. این تصمیمات باعث شده‌اند تا بحث اقتصاد ایران در بریش از ۳/۲ میلیون بشکه نفت تولید امروز به ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه رسیده به ۷۸ شاخص که امروز به عنوان معرف‌های متفکر اقتصادی نام برده می‌شود کمابیک بر بیشتری دارند و حرف و نشوری‌شان مورد توجه است اقتصاد و سیاستگذار قرار می‌گیرد؟ دوشمر کرای لالات‌های مختلف و مرکز متصد تصمیم‌ساز برای اقتصاد کشور کدام نهاد است؟ فرد مهلت باید؟ از این دست سئوالات زیاد می‌توان مطرح کرد و لیستی بلند بالا را تهیه کرد. مؤسسه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری برای اقتصاد ایران نوشت. آنچه مسلم است نبود فرمانده مدوم فرماندهی و اجرای اقتصاد ایران است که سبب شده تا برخی از تصمیم‌ها به صورت جزیره‌ای گرفته شود و در نهایت خروجی آن چیزی جز قرامات پیوپالیستی، مداخله دولت در اقتصاد، گنگ‌گرهای سیاسی و اتلاف سیاسی‌ها نباشد.

بانک مرکزی، وزارت اقتصاد، شورای اقتصاد، ستاد هماهنگی امور اقتصادی، سازمان مدیریت و هر کدام تحلیل خاص خود از اقتصاد ایران دارند و تصمیم‌گیری‌ها گاه بدون در نظر گرفتن سایر نهادهای تصمیم‌ساز مستقل عمل می‌کنند.

ایده فرماندهی اقتصادی از کجا آمد؟

اولین در دی سال ۹۳ بود که حسن ترکامی، دانشیار دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی، این موضوع را مطرح کرد که اقتصاد ایران دارای فرمانده واحدی نیست تا سیاست‌ها و اصل اقتصاد قرار بگیرد و تمامی نهادهای مرکز در این اقتصاد مجری این سیاست باشند.

به باور او هر گاه اقتصاد دارای سرشناس و خبره کشور در مجموعه‌ای گرد هم آمدند توانسته‌اند آن مجموعه را به مرکز تصمیم‌سازی اقتصاد کشور تبدیل کنند. به عنوان مثال در دوره‌ای که وزارت برنامه و بودجه تحت نظر محمدتقی بانکی، نقش آفرینی می‌کرد، این وزارتخانه نقش اساسی در نظام اقتصادی کشور داشت. چند سال بعد نیز که سازمان برنامه و بودجه به محمدعلی نجفی سپرده شد، اقتصاددانی مانند طبیبیان و مسعود نیلی در کنار هم و افراد گرفتند و نقش این سازمان را در سیاستگذاری‌ها غیرقابل‌برگشت‌پذیر کردند.

پس از طرح این موضوع و بسط آن در رسانه‌ها بود که اسحاق جهانگیری به عنوان فرمانده اقتصادی دولت انتخاب شد. تا فروش سیاستگذاری را به دست گیرد. البته در تداوم آن در دستور قرار گرفت و هر چه سریع‌تر به آن کارشناسان سیاسی و اقتصادی عمل می‌کردند که برای اولین بار است در طول تاریخ جمهوری اسلامی، یک طیف دیگر از اقتصاددان معتقدند به دلیل نبود ساختار خرجی در ایران و در کنار هم قرار نگرفتن خیرگان برای حل مسائل سیاسی، ناهماهنگی‌ها نه تنها در عرصه اقتصاد

اقتصادسیاسی

علیرضا بهادرند-نرگس رسولی

فرمانده اقتصاد ایران کیست — و چرا تعدد سیاستگذاری و تصمیم‌سازی برای اقتصاد دو دهه؟ در میان نهادهای مختلف تصمیم‌گیر کدامیک از آنها حرف آخر را می‌زند و نحوه سیاستگذاری اقتصادی برای ایران را تعیین می‌کند؟ از میان افراد شاخص که امروز به عنوان معرف‌های متفکر اقتصادی نام برده می‌شود کدامیک بر بیشتری دارند و حرف و نشوری‌شان مورد توجه اقتصاد و سیاستگذار قرار می‌گیرد؟ دوشمر کرای لالات‌های مختلف و مرکز متصد تصمیم‌ساز برای اقتصاد کشور کدام نهاد است؟ فرد مهلت باید؟ از این دست سئوالات زیاد می‌توان مطرح کرد و لیستی بلند بالا را تهیه کرد. مؤسسه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری برای اقتصاد ایران نوشت. آنچه مسلم است نبود فرمانده مدوم فرماندهی و اجرای اقتصاد ایران است که سبب شده تا برخی از تصمیم‌ها به صورت جزیره‌ای گرفته شود و در نهایت خروجی آن چیزی جز قرامات پیوپالیستی، مداخله دولت در اقتصاد، گنگ‌گرهای سیاسی و اتلاف سیاسی‌ها نباشد.

بانک مرکزی، وزارت اقتصاد، شورای اقتصاد، ستاد هماهنگی امور اقتصادی، سازمان مدیریت و هر کدام تحلیل خاص خود از اقتصاد ایران دارند و تصمیم‌گیری‌ها گاه بدون در نظر گرفتن سایر نهادهای تصمیم‌ساز مستقل عمل می‌کنند.

ایده فرماندهی اقتصادی از کجا آمد؟

اولین در دی سال ۹۳ بود که حسن ترکامی، دانشیار دانشکده علوم اقتصادی و سیاسی دانشگاه شهید بهشتی، این موضوع را مطرح کرد که اقتصاد ایران دارای فرمانده واحدی نیست تا سیاست‌ها و اصل اقتصاد قرار بگیرد و تمامی نهادهای مرکز در این اقتصاد مجری این سیاست باشند.

به باور او هر گاه اقتصاددان سرشناس و خبره کشور در مجموعه‌ای گرد هم آمدند توانسته‌اند آن مجموعه را به مرکز تصمیم‌سازی اقتصاد کشور تبدیل کنند. به عنوان مثال در دوره‌ای که وزارت برنامه و بودجه تحت نظر محمدتقی بانکی، نقش آفرینی می‌کرد، این وزارتخانه نقش اساسی در نظام اقتصادی کشور داشت. چند سال بعد نیز که سازمان برنامه و بودجه به محمدعلی نجفی سپرده شد، اقتصاددانی مانند طبیبیان و مسعود نیلی در کنار هم قرار گرفتند و نقش این سازمان را در سیاستگذاری‌ها غیرقابل برگشت‌پذیر کردند.

پس از طرح این موضوع و بسط آن در رسانه‌ها بود که اسحاق جهانگیری به عنوان فرمانده اقتصادی دولت انتخاب شد. تا فروش سیاستگذاری را به دست گیرد. البته در تداوم آن در دستور قرار گرفت و هر چه سریع‌تر به آن کارشناسان سیاسی و اقتصادی عمل می‌کردند که برای اولین بار است در طول تاریخ جمهوری اسلامی، یک طیف دیگر از اقتصاددان معتقدند به دلیل نبود ساختار خرجی در ایران و در کنار هم قرار نگرفتن خیرگان برای حل مسائل سیاسی، ناهماهنگی‌ها نه تنها در عرصه اقتصاد

بایزید مردوخی

سکاندار اقتصاد ایران کیست؟

برای یافتن فرمانده اصلی اقتصادی ایران، دیگر نباید به دنبال نشستن نامی خاص باشیم چرا که شرایط فعلی نشان می‌دهد که این فرد اقتصادی اقتصادی هستند که سکاندار فرماندهی اقتصاد ایران می‌شوند.

اگر گذاری بود که با سیاست‌گذاری اقتصادی طور کلی از دروس فرآیند خط مشی‌ها و سیاست‌های اقتصادی حاصل می‌شود که طبق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از یاداگاه‌ها و مراجع تعیین شده آنها تاثیر می‌گیرند فرآیندهایی که بسیار مهم و اگر قادر هستند و روی وضع اقتصادی و آینده کشور تاثیر دارند. برای بررسی این فرآیندها، در وهله اول می‌توان گفت که در برنامه‌ریزی‌ها تهیه و تنظیم برنامه‌ها حدود ۶۰ میلیون نفر از جمعیت کشور نقش ندارند. حالا آمارهای رسمی می‌تواند ۶۰ میلیون نفر را که باز یاد کند. بررسی دقیق به این معناست که در گروه و تنظیم و تنظیم برنامه توسعه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور ۳۰ استان نقشی ندارند و در اصل تهران و نهادهای موجود در تهران اعم از وزارتخانه‌های دولتی و نهادهای مهم و تاثیرگذار دولتی و خصوصی در این فرآیند تاثیرگذار هستند. در عین حال از سوی دیگر از مجموعه شوراهایی که در قانون اساسی اهمیت ویژه‌ای اسلامی می‌باشند. تنها ۲۰ مجلس هیچ کدام در فرآیند برنامه‌ریزی توسعه نقش ندارند نه در تنظیم نقش تعیین کننده‌ای در اقتصاد ندارند اما نباید نمی‌توان از کنار آن به آسانی گذشت. این یک حقیقت است که مانه تنها تعیین کننده قیمت نفت هستیم بلکه تعیین‌کننده سرنوشت ملی دنیا ما اندر درون اقتصاد ما می‌باید نگران تاثیر گیری این بحران باشیم.

اقتصاددان

بازار ارز

ولی‌الله سیف: دلار تا عید ارزان می‌شود

راستی آزمایی وعده رییس

امیرعباس آذرموند

دلار ۳۷۰۰ تومان

مرکز گذشته در بازار تهران هر دلار پس‌کار با قیمت چهار هزار و ۳۷۸ تومان به کار خود در بازار باز شد. هر بورو پنج هزار و ۸۱۹ تومان ارز متفکلاری شد و قیمت هر یورو لنگیس به ۶ هزار و ۲۰۰ تومان رسید. همچنین هر لیر ترکیه و هر درهم امارات نیز به ترتیب هزار و ۲۶۰ تومان و هزار و ۲۹۳ تومان مبادله شد. نیمت افزایش قیمت دلار به همین بازار محدود نماند. اثرات افزایش چشمگیری نیز بر بازار طلا و سکه نیز وارد کرد این در حالی است که طرف روزهای گذشته در بازار جهانی قیمت طلا، رشد چندانی نداشته و به‌نظر کارشناسان افزایش قیمت طلا تنها به دلیل افزایش قیمت ارز بوده است. در همین رابطه هر سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید یک میلیون و ۵۵۰ هزار و ۵۰۰ تومان معامله شد. رشد ارزش هر سکه طرح قدیم یک میلیون و ۲۷۶ هزار تومان اعلام شده قیمت نیم‌سکه و ربع سکه به ترتیب ۷۲۴ هزار تومان و ۴۲۳ هزار تومان اعلام شده است. سکه یک گرمی نیز ۲۸۶ هزار تومان معامله شد. هر اونس طلا در بازار جهانی هزار و ۳۳۳ دلار مبادله شد. هر مثقال طلا ۴۷۷ هزار و ۳۰۰ تومان به فروش رسید و قیمت هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز ۱۲۴ هزار و ۴۲۰ تومان اعلام شد.

حق کردم اتدبیر نیست

در همین رابطه سعید صمدی، عضو هیات علمی دانشگاه اصفهان و کارشناس مسائل اقتصادی به «اعتماد» گفت: «مشکل اصلی کشور در صاحبی ماند. زیرا دو دیگر خودهای اقتصادی سوق یک استراتژی صورت نیست. استراتژی در بحث از به معنای آن است که دولت و بانک مرکزی باید تصمیم بگیرند چه مقدار دلار برای کنترل بازار کار بازار و مشخص باشد. هنگامی که دلار به کمتر کانال قیمتی وارد شده است. دولت برای کنترل آن مداخله می‌کند. این مهم اگر و نیست دولت باشد، بازار نیز آن را تسخیر می‌دهد و درنتیجه ارزش بیشتری ایجاد خواهد شد. به این اقتصاددان یادآور به مشارهای قیمت هر سکه به دامنه ۷۰۰ دلار رسیده است. روحانی گفت: «از ابتدای دولت حسن روحانی در سال ۱۳۹۲ تاکنون بارها اقتصاددانان ابتدای روی کار آمدن حسن